

Dansk Kvindesamfunds Interpellationer ved Vælgermøderne forud for Rigsdagsvalgene 1918.

Interpellation Nr. 10.

Paa Dansk Kvindesamfunds Vegne tillader jeg mig at forespørge, om Kandidaterne vil arbejde for, at Staten giver Husholdningsfaget en med andre Fag sideordnet Stilling ved at oprette en Husholdningshøjskole i København, hvor de Lærerkrafter, der skal undervise Landets vordende Husmødre, faar en betryggende, med en Statseksamen afsluttende Uddannelse.

Dansk Kvindesamfunds Arbejde for Husholdningsundervisningen.

D. K.s Interesse for Kvinders Uddannelse i Husholdningssgerningen er af gammel Dato. D. K. var den første, som her i Landet rejste Skolekøkkenspørgsmaalet ved i 1887 at indgive et Andragende til Københavns Skoledirektion om, at Kommuneskolens Pigebørn udenfor Skoletiden maatte blive undervist i Husgerning i et af Skolens Lokaler.

Paa D. K.s Fællesmøde i Odder 1899 fremsattes første Gang Tanken om, at Staten skulde opfordres til at oprette en Husmoderskole i Landhusholdning som en Afdeling af Landbohøjskolen. Fællesmødet vedtog, at D. K. vilde støtte Sagen af yderste Evne.

Paa Fællesmødet i Aarhus 1901 vedtoges en Resolution, som udtalte, at Arbejdet for at fremme en god økonomisk Husøkonomi burde fremmes af al Kraft ved Oprettelsen af Lære- og Elevskoler med Husøkonomi som Læregenstand.

Da Landbrugsministeren imidlertid ikke ønskede at gøre noget ved Sagen, maatte den foreløbig stilles i Bero.

Paa Fællesmødet i Rønne 1903 vedtoges det, at D. K. skulde andrage Landbrugsministeriet om en Bevilling paa 2000 Kr. aarlig i 3 Aar til Afholdelse af Vandrekursus i Husholdning. Ligeledes vedtoges det, at D. K. skulde gøre en Henstilling om, at Husholdningsskoler maatte blive godkendt af Staten.

Andragendet om de 2000 Kr. til Husholdningskursus blev først afslaaet, men bevilget i 1905, efter at Foreningen ved egen Hjælp havde ladet afholde 18 Kursus baade i By og paa Land. Siden har D. K. Aar efter Aar udsendt Vandrelærere i Husgerning med Støtte af Staten.

Da Ernæringsspørgsmaalet her hjemme under Verdenskrigen er traadt saa stærkt i Forgrunden, og der i Forbindelse hermed er bleven rejst Tvivl om de danske Husmødres Dygtighed til at fyldestgøre de Krav, den øjeblikkelige Situation stiller til dem, har Dansk Kvindesamfund ment, at Tidspunktet nu var inde til igen at henlede Autoriteternes Opmærksomhed paa Nødvendigheden af, at Staten paatager sig Uddannelsen af Lærerkrafter til Husholdningsskolerne. Dansk Kvindesamfund indgav derfor i dette Foraar et Andragende til Landbrugsministeren om, at der paa Landbohøjskolen maatte blive oprettet en Studieafdeling for Husholdningsstuderende med en afsluttende Prøve. Da det imidlertid viste sig, at Landbohøjskolen var imod en saadan Ordning, og den dog ikke helt tilfredsstillende Dansk Kvindesamfund, som langt hellere saa Husholdningsfaget henlagt til en særlig Højskole for Husholdningsstuderende, har D. K. senere indgivet Andragende om, at der maa blive nedsat en Kommission, som skal overveje, hvorledes man bedst kan tilvejebringe en videnskabelig begrundet, paa et praktisk Grundlag hvilende Husholdningsuddannelse.

D. K.s Synspunkt i denne Sag er, at Husmødrenes Uddannelse her hjemme langt fra er paa Højde med den Uddannelse, som gives Landbrugerne, idet den sidste forlængst har taget Videnskaben til Hjælp, mens den første endnu hovedsagelig bygger paa et erfaringsmæssigt og derfor ret tilfældigt Grundlag. Spørgsmaalet, hvorledes vi skal ernære vore Børn, bør ikke være af mindre Samfunds betydning end Spørgsmaalet, hvorledes vi skal ernære vore Køer og Svin. Staten anvender hundrede Tusinder om Aaret paa at belære de unge Mænd om det sidste, den bør anvende mindst halvt saa meget paa at belære de unge Kvinder om det første.

Ad 10. Paa den sandsynlige Indvending mod Oprettelsen af et Stats-Husholdningsseminarium, at Husmødrene godt kan lave velsmagende Mad uden at have gaaet paa Husholdningsskole, bør svares, at Spørgsmaalet er ikke i første Linie, om Måden er vel-

smagende, men om den indeholder de Ernæringsstoffer, som Videnskaben anser for nødvendige for at erstatte Organismen det Tab af Stof og Kraft, som Livsvirksomheden koster den. Dette er forlængst anerkendt indenfor Landbruget med Hensyn til Kvæggets Opfodring.

Da Landbruget tog de videnskabelige Analyser til Hjælp, tog Opdrætningen af Kvæg og Svin et Opsving, som gjorde den til en af Landets største Velstandskilder. Men en sund og kraftig ernæret Ungdom betyder ikke mindre en Velstandskilde for Landet, og det er et Spørgsmaal, om der ikke er gaaet lige saa mange Mennesker til Grunde formedelst fejlagtig Ernæring som formedelst mangelfuld Ernæring.

Staten har i 1858 anerkendt sine Forpligtelser overfor Landbruget ved at give det sit Universitet i Landbohøjskolen i København, Staten bør ikke tøve længere med at give ogsaa Husholdningsfaget sit Universitet sammesteds, for at skabe en Forbindelse mellem Ernæringsvidenskaben og dens praktiske Udøvere blandt Menneskene: vore Husmødre.

Interpellation Nr. 11.

Paa Dansk Kvindesamfunds Vegne tillader jeg mig at forespørge, om Kandidaterne vil arbejde for en forbedret og udvidet Børnelovgivning, derunder et sagkyndigt og kontrolleret Børnetilsyn?

Dansk Kvindesamfunds Arbejde for at forbedre Børns Kaar.

Allerede 1887 viste D. K. sin Interesse for en forbedret Børnelovgivning ved at indgive en Adresse til Rigsdagen i Tilslutning til to Lovforslag, henholdsvis om Forbedringer i udenfor Ægteskab fødte Børns Kaar og om Tilsyn med Plejebørn. D. K.s største Fortjeneste af Børnesagen maa dog søges i dets Forslag af 1906 om udenfor Ægteskab fødte Børn. Som vigtigste Punkter i dette Forslag skal nævnes en Bestemmelse om, at Faderen allerede i Svangerskabets 6te Maaned skal kunne sættes i Bidrag, saaledes at Moderen ved Nedkomsten kan faa det fastsatte Bidrag for det løbende Halvaar udbetalt, og at Faderen skal bidrage til Udgifterne ved Moderens Underhold sidste Maaned før Nedkomsten samt ved Barselslejet. Forslaget gav Anledning til et Regeringsforslag, hvori der paa væ-